

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 271.

V Ljubljani, v soboto 24. novembra 1888.

Letnik XVI.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemana:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računni 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemana za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z dnem naročbe.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 23. novembra.

Vojaški zakon

je dovršen v odseku in sprejet brez premembe. V zadnjem poročilu bilo je povedano, da so liberalni listi očitali slovenskemu poslancu Pfeiferju, da je v vojnem odseku izpraševalni komisiji očital pristranost. Da slovensko občinstvo zvó, kaj je govoril, posnamemo njegov govor iz zapisnika. V generalni debati govoril je nekako tako-le:

Tudi jaz bom glasoval, da preidemo v nadrobno debato, toda pridružil se bom takim popravkom, ki nameravajo odstraniti preostre določbe v gospodarskem in socijalnem oziru. Ako vidim velikanske napore evropskih držav, da pomnožé število bajonetov, pretrese me žalosten čut, ker naša dóba bliža se podivjanju. Vsa Evropa je v orožji; vse mora služiti vojaškim namenom; duh vedno izumlja nova in boljša orožja; vojaška dolžnost raztega se na vse, ki niso pokveke.

Sedanja predloga znižuje telesno mero do 155.6 cm na 155 cm, določuje 21 leto za nabor, kar je enako dosedanjim štirim nabornim razredom, postruje zeló napravo jednoletnih prostovoljcev, imenuje deželno brambo bistven del aktivne armade, razveljavi dosedanje vzroke oproščenja pri sinovih podedovanih zemljišč in pri sinovih onemoglih očetov (§ 17. sedanje postave) itd. itd., ker morajo ti doslej oproščeni sinovi na nabor in kot nadomestni rezervniki vdeležiti se osemtedenskih vaj kot novinci in pozneje še trikrat orožnih vaj. Pred dvajsetimi leti, ko se je dajala vojaška postava, ne bi se upali zahtevati toliko krvnega in denarnega davka. Danes je že vse velika vojašnica. Naš narod je gotovo požrtvovalen v sili časa in bo gotovo v nevarnosti države rad prevzel nova bremena; sme pa tudi zahtevati take olajšave, ki ne škodujejo izvežbanosti armade.

Vojna uprava bi morala v prvi vrsti skrbeti, da se predrugečijo vojaške kazenske postave in zboljša vojaška hrana. V zadnjem oziru so italijanski, rumunski, srbski, ruski, francoski in nemški vojaki bolje preskrbljeni.

Sam sem se prepričal, da je vojaška hrana nezadostna. Vojak, ki pride truden, lačen od vaje, ne more se nasititi s skledico juhe, drobnim koscem mesa in dvema krompirjema. Če zastopniki dovoljujejo denar za novo orožje, gotovo bodo tudi dovolili potrebna sredstva, da se ohrani in zboljša človeško zdravje rastočega telesa. Manj vojakov, a bolje preskrbljenih z živežem. Star pregovor pravi: „Non numero, sed pondere!“

Če pomislimo, da se je treba deželni brambi, ki se je spojila s stalno armado, in rezervnikom manj časa vaditi v orožji, kakor pa aktivni armadi, ki mora služiti po tri leta, lahko bi se pri stalni armadi znižala služba na dve leti, in s tem bi se prihranilo mnogo milijonov. Ravno sedaj je v obravnavi predloga, da ohrani kmetijska posestva, očetov dom. Jaz bi si ne želel časov, da bi imeli kmetijske domove, pa ne dedičev, ker sedanja vojaška postava, ki razveljavi oproščenje vojaštva iz posebnih družinskih vzrokov, skoraj mora onemo-

gočiti nadaljevanje vrejene kmetije. — V nadrobni debati je potem g. Pfeifer predlagal in utemeljeval dodatke v smislu gorenjih opazk; izrečno je zahteval, da v smislu § 17 sedanje vojaške postave ostanejo oproščeni vojaške službe edini sinovi dela nezmožnih očetov, edini sinovi mater vdov, posestniki podedovanih kmetij iz posebnih družinskih oziróv itd. Ker ta predlog ni bil sprejet, predlagal je, da omenjeni sinovi ne pripadajo v dopolnilno rezervo. Ker je bil ta predlog tudi zavržen, predlagal je, da se oprostite orožnih vaj. Tudi to ni obveljalo, ker je tudi nasprotna stranka za nepremenjeno postavo. Stavil je sploh le take dostavke, ki ne bi oslabili armade, dotičnim prizadetim pa bi bili v olajšavo; a brezvspešno.

Kmetsko dedno pravo.

II.

△ Žalostne razmere našega kmeta trajale so le nekaj let in že so odprle oči državnikom. Treba je omejiti preveliko prostost s primernimi postavami. Taaffejevo ministerstvo pričelo je to delo, in priznati moramo, da je vsaj nekaj doseglo. Na načelu državne pomoči in primerno omejene obrtne prostosti sloni pred leti potrjena obrtna postava in drugi posamezni predlogi v povzdigo in korist obrtnikom, delavcem in javnim podjetjem.

Teža načela drži se tudi postava, katero je letos vlada predložila državnemu zboru in ima namen okrepiti in oživiti kmetski stan. Že leta 1882. je poljedelsko ministerstvo naročilo deželnim predsedništvom, kmetijskim družbam in raznim veščakom, naj mu poročajo o razmerah srednjih kmetij in navetujejo primerna sredstva, da se zajezi propad. Tako je bivši minister v Hohenwartovem kabinetu, dr. Schaeffle, poslal ministerstvu obširno poročilo. Poljedelski minister je sestavil in izročil poslancem 671 strani debelo knjigo o tem predmetu, ko je dne 11. marca 1884 predložil postavni načrt ob uvedeni posebnih pravil za kmetijska posestva srednje velikosti. Vlada je pozneje še precej predrugečila ta postavni načrt, dotični odbor ga je mnogo premenil, in tako je v bistvu ostal, kakor

LISTEK.

Raztreseni listi.

II.

„Jacta est alea!“ — Pal je Kober, gospod vrednik, za vas in za mene. Vi ste s tem, da ste vsprejeli prvi mojih „Raztresenih listov“ v pre-dale svojega lista, zavezali se, da jih bodete i nadalje vsprejemali, jaz pa sem se zavezal, pa jih bodem pisal. Ali se je pa kdo zavezal, da jih bo bral? — Ne, in to je morebiti škoda, ali da tudi ne, saj vsaka stvar ima dve plati. Morebiti bo še bolje za marsikoga, da jih ne bere, kajti jaz utegnem včasib tudi postati zloben, in povem stvari, ki niso vselej vsem ljube. Kdor se bo tedaj kedaj izpodtaknil nad kakim mojih bodočih listov, naj piše to na svoj rovaš, ali še bolje za take, ki se mislijo kedaj izpodtikati, da jih ne beró.

V Ljubljani dobili bomo torej kmalu novo gledišče. Za prostor se že pričakajo; ko se bodo nave-ličali tega, jeli se bodo za slog, v katerem naj se

zida, o velikosti njegovi, o številu lož itd. „cum gratia in infinitum“. Potem pa bodemo imeli vendar-le gledišče, ki bode ugajalo vsem ali pa tudi ne, in posedati nam ne bo treba o dolgih zimskih večerih pri Cenkarji ali pri Kamenčanu in Bog si vedi, kje povsod, tamveč sedeli bodemo na mehkih sedežih v veličastnem poslopji in gledali okrog in okrog — prazne prostore, kar pa nam ne bo storilo tako hudo, ker se bomo najbrže temu nekoliko privadili že letos pri glediških predstavah v čitalnici. —

Koristno je gotovo gledišče za vse, posebno pa bi po mojih mislih ne škodovala naši nemški „inteligenci“, da si svoj ukus nekoliko estetiški izobrazijo in opusti rovtarske navade in zabave, katere neki nemški pesnik — ne vem je-li Goltsch ali Samhaber — v „Nemškem koledarji“ priporoča pičlim čitateljem. Onde se namreč bere črno na belem:

. . . Deutscher,
Auf Gott vertraue
Und waeker um dich haue!

No, „vsak osel breca, predno se stégne“, pravi pregovor. Ne vem pa, je-li bi se dotični pesnik kaj

zeló razveselil, ako bi mu slučajno kaka nemška kľofuta priletela preko ušes.

Ker že govorim o „Nemškem koledarji“ prof. Linharta, naj omenim, da sem se ga konči jaz prav veselil čitajoč ga. Odkar nam je namreč preminil „Brencelj“ in ž njim „Rešpehtarjeva kuharica“, ni se izvedelo nikjer ničesar izza kulis družbinskega življenja, sedaj pa nam je v „koledarji“ neki novelist (passez moi le mot!) začel izpovedavati svoje grehe mladostne ter nam celó najivno povedal svojega nekdanjega idejala ime, samo s premenjenima vokaloma. —

A kam sem zašel! Vrnimo se raje zopet h kľofutam. Prav iz srca privoščil bi kako „wacker“ zaušnico onemu duhovitemu pesniku, kajti morebiti bi ga spametovala, kakor je na zadnjem somnji spametovala nekega „jarega“ gospoda. Dotičnik preselel se je bil namreč pred letom dnij od nekje z dežele k nam v Ljubljano. Seveda bil je tó sedaj jako „nobel“, kakor so običajno priseljenci — vsaj tako dolgo, da jih ne denejo pod kuratelo. — O zadnjem somnji torej sprehajal se je omenjenec po ljubljanskem trgu, kar mu z veseljem prihiti nasproti

ga je prvotno vlada predložila in kakor je dne 9. t. m. poslaniška zbornica o njem pričela obravnavo.

Minister za poljedelstvo je vtemeljeval svojo predlogo, rekoč, da se je pri izdelovanju imenovanega načrta postopalo jako oprezno, vztrajno in strpljivo, da se je poslušalo mnenje vseh, ki so mogli in hoteli dati potrebne nasvete. Minister je trdil, da je ta postavni načrt na podlagi natančne statistike podprt in obrazložen z gradivom, kakor redko kateri postavni načrt.

Nova postava ne določuje kmetijskih domov ali določenih kmetij, marveč se opira le na slučaj, ako posestnik umrje brez oporoke ali testamenta. Vlada se je pri tem ozirala na veliko razliko gospodarskih razmer v posameznih deželah, zato je v § 1. deželni zborom prepustila pravico, da smejo določevati, kako velika morajo biti posestva, za katere naj veljajo to novo kmetijsko pravo. To postopanje vlade je edino pravilno, da namreč deželni zbori določajo meje srednjim kmetijskim posestnikom, ker bi postava le škodovala, ko bi za vse dežele določila jednako mero. Deželni zbori bodo torej določili s postavo, kdo naj prevzame dedščino. Državna postava pravi: Ako posestnik umrje brez oporoke, podeduje kmetijo jeden sam dedič, in ne vsi otroci po enakih delih. Prišeženi zvedenci cenijo vrednost posestva. Od te cene se odbijejo na kmetijstvo navezana bremena, in ostanek je čista zapuščina, ki se deli med sodedeče po dose-danjih pravilih. Namesto cenitve po zapriseženih zvedencih smejo deželni zbori postaviti cenitev po čistem katastralnem donesku in v tem slučaju določiti še poseben znesek, ki naj se na korist novega posestnika odtegne od skupne vrednosti zemljišča; ta znesek pa ne sme presežati tretjine vse vrednosti. Deželni zakoni smejo omejevati razkosavanje takih zemljišč in prepovedavati, da enaki ali veliki posestniki ne morejo skupavati takih posestev.

Torej je ta postava fakultativna ne imperativna, in glavni njen namen je, da dedščina preide na jednega naslednika, ako prejšnji posestnik umrje brez oporoke. Liberalci očitajo tej postavi, da je neliberalna, nazadnjaška, nepravična itd., ker bo dajala povod preprirom v družini. Naštevajo druge vzroke propadu kmetijstva, ki so važnejši od sedanjega podedovanja kmetij. Tako pravijo, da so davki previsoki v primeri s čistim dohodkom. Kar se tiče davkov, trdijo liberalci resnico, tega tudi nikdo ne taji. A da je tudi razkosavanje jeden glavnih vzrokov, da pešajo kmetije, to je dokazano.

Nova postava torej ne bo še rešila kmetij, a nekaj jim bo le koristila. Nova postava namreč tudi določuje, da glavni dedič izplača postavne deleže dedščine v treh letih, in ne takoj po delitvi premoženja. In to je mnogo. Doslej je moral dedič izplačati dedičem brez postavnega obroka. Navadno se je zadolžil in prišel na boben ali na be-raško palico. Postava je premalo radikalna in pre-mehka, ker posameznemu posestniku ne prepoveduje razkosavati in prodajati na drobno posestva. Upajmo, da postavodajalci ne bodo ostali pri tej določbi, marveč omejili razkosavanje, zagotovili posestnikom obstanek, to je, ustanovili s primerno postavo kmetijske domove.

nekov star znanec iz njegovega doma, ki je prišel isti dan v Ljubljano kupovat vole. „Zdrav! Kako ti je, Štefane?“ nagovori ga veselo. „Ich kenne sie nicht!“ osorno odgovori „jari gospod“. Kupec pogleda ga iznenaden in stopi molče naprej. A ne more si kaj, da bi se ne obrnil in mu s palico ne priložil ene preko debele suknje. „Gospod“ se obrne in jezno zakriči: „Esel!“ — „No, saj sem rekel, da me poznaš!“ odgovori smejaše kupec. Konec temu je bilo, da sta oba na svoje davno danes ponovljeno znanstvo potočila skupno nekaj meric evička. —

Konečno, gospod vrednik, pokarati Vas moram, da ste moje pismo tiskali ravno v soboto. „Sviftijanec“, ki si je prostor za sobotne listke že nekako priposestvoval, utegnil bi me še tožiti radi motenja posestva, jaz pa bi, prav odkritosrčno povem, ne imel ničesar rad opraviti s „Sviftijancem“. A bodi si! Jaz mu tu javno povem, da se jaz nisem hotel vtihotapiti v njegovo posestvo, da ste le Vi sami dali tiskati moj prvi list v soboto, kakor bodete dali i ta, če — se ne bodete zbal „Sviftijanca“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. novembra.

Notranje dežele.

Na konec tega meseca napovedano *škofovsko posvetovanje* na Dunaji se je odložilo za nedoločeno dōbo. Ker se je zlobno razširjala vest, da je to preložitve provzročila le malomarnost cerkvenih pastirjev za versko šolo, piše „Pol. Corr.“ da je bil glavni namen posvetovanjem korporativno čestitanje cesarju k 40letnici. Ker pa bi to ne bilo v smislu cesarjevih intencij, odložilo se je napominano posvetovanje.

Prizadevanje nemško-opozicijskih listov, da bi razširil v Nemčiji prepričanje, da *Taaffejeva notranja politika nasprotuje vnanji politiki* monarhije in spravlja v nevarnost nemško-avstrijsko zvezo, se je jako ponesrečilo. Celó „Voss. Ztg.“, ki je pred kratkim objavila članek v tem smislu na veliko radost avstrijskih opozicijsalcev, primorana je sedaj kreniti s prvotne poti. Poleg tega pa „Voss. Ztg.“ nikakor ne izjavlja mnenja nemških merodajnih krogov. „Prager Abendblatt“ obsoja postopanje vladnih nasprotnikov, rekoč: „Vladi, ki je takó pomnožila orožno moč države v interesu nemško-avstrijske zveze, se pač ne more očitati, da nasprotuje vnanji politiki monarhije. Tudi je zasluga Taaffejeva, karere mu ne more nikdo odrekati, da je spopolnil državni zbor, s tem pa dal prilikó zastopnikom vseh avstrijskih narodov pritrđiti nemško-avstrijski zvezi in sploh nameram mirovne lige.“

Vnanje države.

V Rimu se govori, da *papež Leon XIII.* zaradi velikih težav pri imenovanju inozemskih kardinalov v prihodnjem kozistoriji ne bo še imenoval kardinalov, marveč le škofo.

Ze „Nordd. Allg. Ztg.“ je zavrnila trditve francoskih listov, da se obračajo obravnave mej *Vatikanom in Rusijo* zoper *Nemčijo*. Z ozirom na to objavlja „Osservatore Romano“ daljšo razpravo istega smisla ter pravi: Take trditve izvirajo iz okoliščine, ker se časnikarstvo, večinoma tuje katoliški ideji, ne more povzdigniti de stališča, na kojem stoji cerkev. Prvi in najvišji interesi cerkve sta blagor narodov in prostost katoličanov v priznavanju vere in izvrševanju verskih dolžnostij. V tem oziru ne daje cerkev nobenemu narodu prednosti. Ako tedaj kdo trdi, da namerava sv. Stol s svojimi obravnami z Rusijo škodovati Nemčiji, moramo odgovoriti: Cerkev ne pozna, kdor jej predbaciva, da zlorabi vero v razširjanje sovraštva; to posebno še velja za predležeči slučaj, ker bi cerkev za to ne imela nobenega povoda, kajti razmere mej Vatikanom in Nemčijo so jako prijateljske, kar je bilo razvidno iz nedavnih cesarja Viljema besedi nemškimi škofom.

Vzlic vladnega pritiska bodo *srbski* radikali dobili pri volitvah odločno večino. Narod je jako razdražen, ker je Kristić tako slabo izpolnil kraljevo obljubo, da bo vlada strogo pazila na volilno prostost. Iz Šabca in Ljeskovca se poroča o krvavih izgredih in posredovanju orožnikov pri volitvah. — Revizijski pododbor se je predčerašnjim pod kraljevim predsedstvom posvetoval o splošnji volilni pravici in skrutiniju zapisnikov. Oba dotična predloga sta bila enoglasno sprejeta.

Nemškemu prestolnemu govoru, osobito njegovim zatrjevanjem o mirovnem položaji v Evropi pripisuje se tem večja vrednost, ker se ravno sedaj mudi v Berlinu ruski prestolonaslednik. — Državni proračun balansuje z 949 milijoni. Mornaričnemu proračunu priložena spomenica pravi, da se vojne ladije sicer še lahko rabijo, vendar pa niso več popolnoma primerne potrebam najnovejšega časa. Razven ladij, ki se gradijo, treba si bo omisliti v kratkem še 4 oklopnice, 9 oklopnih voznih ladij, 7 križarskih korvet, 4 križarje 2 „aviso“-parnika in 2 torpedni divizijski ladiji. Skupni troški znašajo 116.800.0000 mark, koji znesek se bo nazdelil na 10 let.

V *francoski* zbornici je predčerašnjim predlagal poslanec Lanessan, naj se odbije od proračuna za Tonking znesek petih milijonov. To sta pobijala državni podtajnik naselbinski Delaporte in mornarični minister, Floquet pa je stavil zaupno vprašanje. Lanessan je sicer umakni svoj prddlog, a se izjavil, da je vsaka razprava o proračunu nemogoča, ako preti ministerstvo že zaradi petih milijonov z ostavko.

Rumunska vlada obravnava z vodji konservativne stranke, da bi se preprečila ministerska kriza v tem zasedanji. Toda upanja ima vlada malo na vspeh, ker so konservativci za trdno sklenili popolnoma izkoristiti pridobljeno stališče.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 21. novembra. (Odkritje nagrobnega spomenika msgr. Andr. Einspielerja in slavnost cesarjeve 40letnice.) — Dne 14. t. m., kakor je bilo objavljeno, vršile ste se v Celovecu dve slavnosti, katere podrobneje opisati

si štejem v svojo dolžnost, kajti nismo se nadejali, da se bodete tako nepričakovano sijajno zvršili.

Kdor pozna bližje naše žalostne razmere, čuditi se mu bode, da sploh še moremo in smemo Slovenci v Celovecu javno nastopiti, kajti vsestransko in z vsemi sredstvi se pritiska na nas. Vendar da životarimo in da hočemo živeti še dolgo v jezo našim nasprotnikom, to dokazali ste naši zadnji slavnosti v polnej meri.

Vsa pozornost slavnostnega odbora obrnena je bila v prvi vrsti na ljubljanske goste, kateri so došli z vlakom ob 1/2. uro popoldne. Na kolodvoru pozdravljeni, odkazali so se taistim vozovi, ki so bili za nje pripravljene, da se popeljejo v gostilno k „Sandwirthu“ k obedu in se jim ondi odločijo tudi stanovanja. — Proti 1/2. uri popoldne podali so se pevci, nepričakovano mnogo ljudstva, nad 70 duhovnikov in blizo sto kmetijskih zastopnikov, došlih iz vseh krajev slovenske Koroške, na pokopališče v Št. Rupert, kjer so se vršile v cerkvi in pozneje na grobu molitve za dušo pokojnega in nepozabljivega nam rankega msgr. Andr. Einspielerja. Ko se je v cerkvi odpel „Officium defunctorum“, zapeli so ljubljanski pevci prekrasno „Usliši nas, Gospod!“ katera pesem in tudi ona „Nad zvezdami“, ki se je pela po odpeti „Liberi“ in molitvah na grobu, napravili ste na navzoče globok vtis, kajti opazili smo mnogo solznih oči. Obe pesmi bili ste pa tudi mojsterski in z nepopisnim občutkom pevane. — Govor na grobu moral je izostati. Zakaj da je to bilo kot neumestno prepovedano ravno pri nas, ko je vendar imel govoriti na grobu duhovnik duhovniku, tega nam ni mogel nikdo povedati. Da smejo drugi, t. j. Nemci, brez ugovaranja na grobu govoriti, o tem prepričali smo se malo dni pred našo slavnostjo, mi pa bi kmalu še moliti ne smeli na grobu v svojem materinem jeziku. — Ako še omenim, da se je spreved iz cerkve proti grobu pomikal s križem na čelu, da ga je vodil preč. g. prošt dr. Müller sam z veliko asistenco in da je bil grob kakor tudi spomenik lepo okrašen z umetnimi cveticami, krasnimi vencami in neštivilnimi dragocenimi trakovi, večinoma v narodnih barvah, in da je bilo mnogo ljudstva navzočega, omenil sem vse podrobnosti prve slavnosti, ki se je za ves narod slovenski, a osobito za družbo sv. Mohora še posebno častno izvršila.

Po 5. uri podala se je večina s pokopališča v gostilno k „Sandwirthu“ in od tam preko 7. ure zvečer v dvorano hiše katol. rokodelskih pomočnikov, kjer se je točno ob 7. uri pričel izvajati program slavnosti 40letnega vladanja Njih Veličanstva presvetlega cesarja, katero je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico. — Vsi prostori velike dvorane in tudi sprednja soba bili so natlačeno polni občinstva. Mnogi so morali stati, in so to radi storili, da le slišijo lepo petje in izvrstne govore. Deželni poslanec gosp. Gregor Einspieler je z veliko pohvalo govoril o krepostih našega svetlega cesarja. Dvorana je bila krasno okrašena s cesarskimi in koroškimi zastavami, na odru pa je bil razpostavljen doprsni kip našega presvetlega cesarja, okrašen z lavorjevim vencem in obdan z zelenjem in cveticami. Po končanem govoru zapeli so ljubljanski pevci avstrijsko himno, katero je vse navzoče občinstvo stoje poslušalo ter navdušeno klicalo „Slava!“ presvetlemu cesarju Francu Jožefu I. Igrokaz „Ali smem Slovenec biti?“ predstavljen od nekaterih celovških rodoljubov, napravil je mogočen vtis.

Prav posebno nam je pohvaliti tudi opereto „Vinska p'okušnja“, ki so jo štirji gospodje ljubljanski pevci tako lepo peli, da so si stekli burno pohvalo tudi od nekaterih navzočih (konservativnih) Nemcev. Petje sploh pa je bilo že tako dovršeno, da celo neki nam neprijazen nemški list pohvalno o njem govori. Burno pohvalo ste želi tudi mala Rožica Legatova s svojo deklamacijo „Moja Avstrija“ in gospa Lendovšekova, ki nam je zapela s čistim, vežbanim glasom štiri prav lepe pesmice.

Po dokončanem vspredu vršile so se razne napitnice in navdušenost bila je nepopisna. Posebno izvrstno govorila sta gospoda dr. Hrašovec iz Slov. Gradca in Ivan Hribar iz Ljubljane.

Kdor je to slavnost videl, mora začudenjem priznati, da veje v Gorotanu v novejšem času vse drug duh, ko še pred par leti. Koroška za Slovenstvo nikakor ni zgubljena, ampak mu obeta postati jako gibčen in zdrav ud! — Konečno naj še ome-

(Dalje v prilogi.)

nimo, da se je nabralo za slavno družbo sv. Cirila in Metoda 66 glđ. 94 kr. podpore.

Došle so naslednje brzojavke:

Ljubljana. V seji zbrano vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda javlja iskren pozdrav čestilem presvetlega cesarja; čast, poštenje pa Einspielerjevemu spominu.

Tomo Zupan.

Maribor. Na grobu msgr. Einspielerja, očeta koroških Slovencev, zbrane pozdravlja prisrčno — župnik Voh, načelnik velikopireške podružnice.

Ljubljana. Slavateljem Einspielerjevega spomina kliče srčni „živeli!“ — odbor Matice Slovenske.

Ljubljana. Večen spomin Einspielerjevemu imenu! Slava vsem rodoljubom koroškim! — Vredništo „Slovenca“.

Pliberk. Živel duh Einspielerjev! Živele podružnice slovenske! Gabron.

Konečno smatramo si še v prijetno dolžnost, izrekati na tem mestu svojo najprisrčnejšo zahvalo častitlim gospodom pevcem ljubljanske čitalnice, ki so nas počastili s svojim pohodom ter nas kratkočasili in razveseljevali ter s svojim prekrasnim petjem povelečevali naše slavnosti. Truda in požrtvovalnosti njihove povrniti jim nikakor ne moremo, a zagotovljeni naj bodo naše neomejene hvaležnosti, kajti prijetne ure, ki so nam jih napravili s prepevanjem milih nam slovenskih pesnij, ostale bodo vsem onim koroškim Slovincem, katerim je bilo mogoče vdeležiti se naših slavnostij, vedno v najboljšem spominu. — Ravno tako zahvaljujemo se vsem drugim, ki so na kateri koli način pripomogli k temu, da so se obe slavnosti tako sijajno izvršili; kakor bodi tudi izrečena naša iskrena zahvala za vdeležbo in trud zastopniku glavne družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, č. g. Ivanu Hribarju. — Živeli!

Slovstvo.

Drobtinice.

(XXII. letnik. Vredil dr. Frane Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala »Katol. družba.« V Ljubljani 1888.)
(Dalje.)

Drugi del „Drobtinic“ obsega tri životopise: I. Gregor Rihar, duhovnik ljubljanske škofije, slavni slovenski skladatelj in organist v stolni cerkvi ljubljanski; II. dr. Jakob Missia, knezoškof ljubljanski itd. V spomin petindvajsetletnice njegovega mašništva; III. Radoslav Silvester. Spomin petindvajsetletnice.

O vseh treh se lahko reče, da so prav zanimivi pa tudi dovolj obširni, če se pomisli, da je bilo treba za prvi životopis posameznih črtic zbirati še le po ustnih sporočilih, in da druga dva popisujeta življenje in delovanje še živih oseb. Gledé prvega životopisa slutim, da bi se bilo moglo najti morda še kaj več zanimivega pri še živih znancih r. Riharja. Ocenjevalec n. pr. lahko tu navede, kar je izvedel po nekem gospodu iz Riharjeve šole, da sta Riharjeve skladbe „na čisto“ izdelavala ranjka duhovnika Škofic in Žužek, prvi note, drugi pa tekst. Gosp. pisatelj se v spisu dvakrat ponavlja, in sicer str. 93 in 110, ko pripoveduje, kako je Grogec popravil in zboljšal orglje v pogrjski farni cerkvi. Oblika „pogrjski“ se početkom dozdeva čitatelju tuja. V opombi naj bi bilo razloženo, da v Polhovem Gradcu govoré tako pridevniški o samem sebi. Dalje si tudi ne morem domišljevati, kakšen je bil mladi Rihar, ko so ga videli ljudje po cesti teči „z robcem v ustih“. (Str. 95.)

Da preidem precej k tretjemu životopisu, omenim, da tu g. Kržič ne pripoveduje toliko o življenji Silvestrovem, kot o spodbudnem in marljivem delovanji ljudskega pesnika. Nič manj kot šestero šopkov pesniških cvetlic je sprejetih v oceno notranjskega pesnika - samouka.

Ves tretji del „Drobtinic“ je sestavljen prav mično, vrsti se lepa proza in deklamacijski verzi. Vendar utegne zanimati bolj one, kateri v teku letošnjega leta niso čitali po raznih časopisih in slavnostnih knjižicah že sličnih popisov. Trajno vrednost pa ima brezdvomno še za naslednje rodove. Še pozni zanamci se bodo mogli prepričevati, kako smo bili Slovenci leta 1888 navdušeni za „dve kroni“, papeževo in cesarjevo, in kako smo v besedi in pismu, v dejanji in resnici razodevali svoja srčna čutila.

Proti kaki nepristojni oceni r. J. Virka pesem v prvem oddelku četrtega dela se je zavaroval g. vrednik že v „Predgovoru“ z nastopnimi besedami:

„Strogi kritiki se bodo morebiti izpodtikali ob nekaterih pesmih Virkovih, ki nimajo take oblike, kakoršne iščemo dandanes v pesmih. Pomisljijo pa naj, da niso sedaj bile zložene; zaradi vsebine in pa zaradi pesnika samega sem je objavil, da ne zapadejo pozabljivosti. Naj bodo tudi te drobtine pokojnega blagega pevca v one predale pobrane in obranjene, v katerih se nahaja že toliko drugih njegovih. Torej je treba te pesmi soditi drugače, kakor proizvode iz sedanjega časa.“ Zares so, kakor pravimo večkrat, mile te pesmi Virkove. Pri pesmi: „Sv. Križ v šoli“ je spodaj opombica, ki bi zopet potrebovala drugo opombico z naznanilom, kakšna je „procesija v šolo s trijančenjem“.

Silvestrov prevod (odkod?) „Sirotišnica“ zdí se mi premalo jasen in rime deloma hudo prisiljene.

Tudi S. Bonaventura in Janko Leban sta poslala nekaj gradiva za pesniški oddelek.

Drugi oddelek zadnjega dela „Drobtinic“ je odmenjen zabavi in pouku. Jaz izpregovorim le o treh spisih nekaj več besed.

Prvi spis je „slika iz domačega kraja“. (Spisal P. Ogrin.) Spis je prav poučen za rokodelski stan, čegar člani so več ali menj prisiljeni zahajati v tujino, kjer se dostikrat tako odtujé domačim krščanskim navadam in verskim vajam, da jim potem kar mrzi krščansko življenje po katoliški veri.

Sicer pa treba nekaj opazk. Kjer se (str. 218) pripoveduje, da je Tomaž stopil na domače ozemlje in brž začel popraševati po sestri in njenem stanu, treba bi bilo vendar povedati, s kom je prišel Tomaž v dotiko, da mu je mogel kar gladko vse razložiti o sestrih razmerah; kajti v domačo vas dospé Tomaž še le po noči. Deležnik: zagledajočemu (str. 218) je nemogoč; zagledavšemu bi bilo tu prav na mestu. O materi bi bil preobrneni Tomaž že smel govoriti tako, kakor slovenski otroci, dobro vzgojeni, zmiraj govoré, če tudi so že odrasli in starišev nimajo več: mati so rekli, me opominjali itd. Namesto „od katerega je govorila“ se reče: „o katerem je govorila“. (Str. 220.)

Naslov drugega spisa se glasi: „Mož poštenjak“. (Podpisan je —e—) No, Zlatoperjev oče so bili res, rekel bi, mož „stare garde“, katera je dandanes že skoraj izmrla, vsaj po onih krajih, kjer piha „lukamatija“, ali kamor zahajajo tuji, agentje, razne baže novodóbnó blago.

A če tudi jaz sicer močno obrajam pokojnega Zlatoperjevega očeta, nekaj mi pa vendar ne more všeč biti, kar in kakor je zapisal o njem njegov životopisec. Str. 227 čitam nastopne stavke: „Premalo sem vam še povedal, kako je bil varčen. V gorenji hiši je bilo nabranih vse polno starin, kajti oče je vse shranil, kar je našel; kar je pa podedoval po svojih prednikih, vse to mu je bilo sveto. Tu je bilo vsake vrste železnine, žreblji, podkove, žage, noži, stare sekire, dve stari puški, dolg nož, rogje od divjega kozla, srnjaka in jelena.“ Kdo ne spozná, da izraz „sveto“ v tej zvezi nikakor ni na pravem mestu? Že sploh moremo opazovati, da se ta pridevek dandanes mnogo zlorablja. In kako smešno neprimeren je ravno zgoraj! Sveti so bili Zlatoperjevemu očetu potem takem tudi: žreblji, podkove, žage, dve stari puški in dr.; kajti o vseh teh posameznih rečeh se vendar ne more trditi, da bi bil vse kar tam kje našel. Sicer pa menim, da je mnogostranski delujoči g. vrednik prezrl to napako v naglici.

Životopiscu Zlatoperjevega očeta še to povem na uho, da je njegov vzornik pregloboko segel v razlago sv. pisma. če je trdil, da so si morali Izraelci tiste prepelice ravno kuhati. Sveto pismo (II. Mojz. 16) molči o tej zadevi, in se torej ne more trditi, ali so Izraelci raje imeli prepelice kuhane ali pečene ali ocvrte. Tudi je mogoče, da so že kar pečene dobivali. Saj je morda ostal še od tistega časa, ko je ta jed prenehala, vpraševalni pregovor: Ali meniš, da ti bodo kar pečene ptice v usta letele? (Konec prih.)

Dnevne novice.

(Mestni zdravstveni svét) je zboroval dne 21. t. m.; pod načelnštvom gosp. dr. viteza Bleiweisa zbralo se je najmanj članov. Mestni fizik g. dr. Roblek je poročal o zdravstvenem položaji Ljubljane v minulih mesecih. Iz poročila se razvidi, da je zdravstveno stanje povoljno. Obžalovati pa moramo, da je zbor zavrgel njegov predlog, da se branje prepové prekupovanje sadja, jajc, perut-

nine itd. Iz zdravstvenih ozirov morda ni vzroka, da bi se prepovedalo prekupovanje, a je več družih razlogov, da bi se ta posel prepovedal sitnim baburam in drugim. Živahna debata je bila o kanalizaciji ljubljanskega mesta; debate so se vdeležili gospodje: dr. Kapler, dr. Gregorič, inženér Duffé in dr. Zupanec. Konečno bili so vsprejeti predlogi: 1. Mestni zdravstveni svét želi odposlati jednega člana v odsek, ki se bode volil v mestnem zastopu, da pouči kanalizacijsko vprašanje; 2. Prosi se mestni magistrat, naj dá izdelati načrt o situaciji in globočini mestnih kanalov, ker bode le na podlagi takega načrta mogoče odločiti se za primeren sistem v Ljubljani. Dalje je bil vsprejet predlog g. dr. Gregoriča, da se opusti razkuževanje stranišč, ker je brezvspešno. Konečno je bil vsprejet predlog viteza Zittererja, da se priporoči mestnemu fizikatu in ravnateljstvu tukajšnjih šol, naj večkrat pregledajo dijaška stanovanja, ker so večkrat vzrok kužnim boleznim; šolske sobe naj se večkrat prezračijo.

(Razpisane ustanove.) Deželni zbor kranjski, trgovska in obrtniška zbornica, zastop glavnega mesta Ljubljane in kranjska hranilnica razpisujejo več ustanov v letnem znesku po 50, 60, 80 glđ. za učence in učenke obrtnih strokovnih šol v Ljubljani, kakor je razvidno iz inserata v današnji številki. Prošnje naj se pošiljajo z ubožnim listom c. kr. vodstvu strokovnih šol do 15. decembra t. l.

(Za sadjarje.) Opozarjamo sadjarje na današnji inserat g. Rohrmanna, ki se vsled znižanja voznih tarifov južne železnice za sveže sadje pogaja z večjo firmo radi kupčije več vagonov plemennih, odbranih zimskih namiznih jabolk. On prevzema odbrano sadje v sodčkih à 200 do 300 ali v zabojih à 80 klg. in sicer na postajah: Postojina, Il. Bistrica, Kilovče, Ljubljana, Litija, Logatec, Št. Peter, Zidani Most, Selnica, Videm in Brežice. Ker je za prodajalca in kupovalca najbolje, da se ognejo „mešetarjev“, in ker bi sadjarji težko imeli posamezno blaga za cel vagon, naj se torej združijo in skupno g. Rohrmannu pošljejo ponudbe.

(Vabilo) k „Sokolovemu jour-fixu“ kateri bode danes večer v steklenem salonu ljubljanske čitalnice. Začetek ob 8. uri. Vspored: 1. Pozdrav. — 2. „Sokol v Gorici“ Predstavlja Janez Udriha in Bombissimi Garibaldi. — 3. Venec narodnih pesnij. Pojete gospodičini. — 4. Prvikrat na Dunaji. Spomin na lačne dni. Bere gospod Slavko. — Mej vsemi točkami pojó iz posebne prijaznosti gospodje čitalnični pevci. — Nađejati se je prav zabavnega večera, na kar še jedenkrat opozarjava vse gospode brate. Gostje dobro došli! Anton Zagorjan. Dragotin Hribar.

(Poročil) se bode mestni živinozdravnik gosp. Pavel Skalé z gospico Minko Druškovičovo. Danes zvečer bo „Sokol“ nevesti priredil stanovičko.

(Slovensko gledališče.) Predstavlja se bode jutri burka v petih dejanjih „Gosi in goske“, iz poljščine v češčino prevel Arnošt Schwab-Polabsky, iz češčine poslovenil J. Bedenek.

(Ostalina pokojnega J. Volčiča.) Kakor poroča „Naša Sloga“, zapustil je pokojni isterski rodoljub Volčič okolu 5000 gold. To se dá le tako tolmačiti, ker je bil Volčič jako varčen in skromen. Deđičem svojim imenoval je cerkev v Zarečji, kateri je zapustil tudi svoje knjige, da jih cerkvena uprava razdeli in razposodi. Mej ostalino je tudi hranilnična knjižica za 3000 gold., katere je volil škofij-skemu konviktu v Trstu.

(Zgorel je) dné 19. t. m. v Trbovljah 4leten otrok delavčeve soproge Neže Tome. Ta je zapustila stanovanje in zaprla otroka v sobo, kjer je še gorelo v peči. Otroku se je vnela obleka, da se je opeknel in umrl.

(Katoličani v Bosni.) „Linzer Quartalschrift“ piše: Od leta 1879. pomnožilo se je število katoličanov v Bosni od 209.400 na 266.000 in v Ercgovini od 59.000 na 71.000. Celó zagrizeni mohamedani priznavajo blagodejno delovanje katoliških redov; mohamedanska in zaradi fanatizma zloglasna verska družba „dinastov“ je darovala v Gradačcu — frančiškonom zemljišče za cerkev.

(Parobrodna zveza med Reko, Marseljem in Ceto.) Neka italijanska družba namerja vrediti redno vožnjo med Reko, Marseljem in Ceto, in sicer odplul bo vsak mesec dvakrat parobrod iz Reke v imenovani mesti.

Telegrami.

Budimpešta, 24. novembra. Tisza predloži postavni načrt o podaljšanju finančne poravnave s Hrvatsko.

Budimpešta, 23. novembra. Orožni odsek je nepremenjeno potrdil postavni načrt o domobranstvu.

Peterburg, 22. novembra. „Journal de St. Pé.“ preklicuje poročilo lista „Times“ o tajni pogodbi mej Rusijo in Koreo.

Pariz, 24. novembra. Republikanski listi pravijo, da se je iznašel nameravani vladni prevrat zaradi tega, ker hočejo dotičniki odvrniti pozornost od samovladnega počenja. Cassagnac vstraja pri trditvi, da imata on in Boulanger neovrželjive dokaze. Zadeva se bo danes razpravljala v zbornici.

Strasburg, 23. novembra. Vesti o izgredih vojaških novincev so izmišljene.

Žalostne prikazni v trgovini. Popolnoma opravičeno čujejo se vedno z nova pritožbe trgovinskih in industrijskih krogov, da naše postave niso zadostno stroge nasproti roparskemu krdelu, ki napada vse stroke brez izjeme, da bi obogatil na prijeten način od truda in žrtve drugih ljudi. Posebno pa je grajanja vredno, ako preplovi tako počenja tudi zdravilstveno polje in ako se kaj takega celo pospešuje iz dobičkarije. Tako se je opazovalo, kako so se 10 let sém znani in od največjih zdravniških velenov preskušeni in priporočljivi **švicarski svaljčki** lekarnarja **Rih. Brandta** mnogo bolj ali manj slično ponarejali in tudi to ponarejeno blago prodajalo. Občinstvo naj je tedaj pri kupovanju vedno previdno in naj se ne dá s slepilnim prigovarjanjem premotiti, da bi vzelo druge, nego pristne Rih. Brandtove švicarske svaljčke. Zahtevajo naj se vselej s posebno pazljivostjo na krstno ime **Rih. Brandtovi švicarski svaljčki**. Pazi naj se na to, da je na škatlici kot etiketa **bel križ** na ruščem polji in zaznamovanje: Rih. Brandtovi švicarski svaljčki. Zavrnejo naj se vse drugačne škatlice. (16)

SVARILO.

Izdelovatelj cerkvene posode nam pošlje to-le:

Posrebreni reči. Kakor skušnja uči, so kupovalci posrebrenih reči mnogokrat v veliki zmoti. Vzrok se pač po vsej pravici sme iskati v množini imen, katera se tem rečem dajejo. Alfordni, levkonid, kristofle, plaké, kinasrebro, alpaka, in znabiti še cela kopa drugih imen se rabi za posrebrene stvari, ne da bi se večini kupovalcev le dozdevati moglo, da take izraze večidel izdelovalci samovoljno in le zato izbirajo, da nevedne kupovalce laglje premotijo.

Gotovo je koristno, navesti reči, katere se vsak dan rabijo in katere so iz nežlahtne kovine ter se dajo z drugo zlahtno kovino enakomerno in trdno prevleči. Take prevlečke ohranijo stvarim dolgo časa belo barvo in zabranijo, da se ne napravi zdravju škodljivi zeleni volk. Najboljša, zaradi trdosti in bele barve najbolj pripravna, pa tudi najdražja podloga za posrebrene reči je novo srebro, po starem „pakfong“. Obstoji iz bakra, nikelnja in cinka ter se imenuje tudi argentan, nikelnov baker, na Francoskem maillechort. Zaradi visoke cene se novo srebro (pakfong) le za taka orodja rabi, katerih površina zaradi pogoste rabe veliko trpi ter se vsled tega močno odrgne, ker bela barva je za oko prijetna, akoravno se posrebrenje tudi izgubi. V prvi vrsti spadajo semkaj žlice, noži, vilice. Galvansko posrebreno novo srebro (pakfong) ima v trgovini imena: **kinasrebro, perusrebro, alpaka, alfenid, kristoflekovina.**

Druga vrsta podloge pri posrebrenem blagu je medenina (mesing). Obstoji iz bakra in cinka ter se rabi za podlogo pri orodji, katero se tako kmalu ne odrgne in katero se ne rabi za namizno in pitno posodje. Za cerkvene posode, za lepoticje (galanterije) itd. se pa medenina prav lahko rabi za podlogo, posebno še zaradi primerno nizke cene.

Škoda je le, da izdelovalci nimajo navade, podlogo posrebrenih reči puncirati ter s črko **N** ali **M** zaznamovati, zato kupovalcu drugo ne ostaja, kakor zanesti se na poštenost prodajalca. Pa če je kupec le nekoliko stvari več, lahko se bo prepričal, kaka roba da je, ako na primernem kraju (pri posodah zdolaj na dnu) z ostrim nožičem srebrno površino nekoliko ostrže.

Posrebrene reči naj se nikar v novih jelovih skrinjicah, v slabo prezračeni prostorih, v močno zaduhlih sobah, blizu stranišč, v slabem svitlatem papirju ne hranijo, ker rjavé. Posebno je treba varovati se preostrih čistilnih sredstev, katera v kratkem tenko in mehko srebrno površino razjedó. Najbolj škodljivo je znano čistilno mazilo (Putzpomade). (1)

Dunajski strokovni list „Metallarbeiter“.

Umril so:

20. novembra. Marija Jamnik, posestnikova vdova, 76 let študentovske ulice št. 9, marasmus. — Janez Samide, tesar 56 let, Kravja dolina št. 11, pljučni edem.

V bolnišnici:

21. novembra. Martin Kramar, delavec, 28 let, hydropneum othorax.

Tržne cene v Ljubljani

dné 21. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 34	Špeh poveljen, kgr.	70
Rež, „ „	4 22	Surovo maslo, „ „	90
Ječmen, „ „	4 22	Jajce, jedno „ „	3
Oves, „ „	3 09	Mleko, liter	8
Ajda, „ „	4 22	Goveje meso, kgr.	56
Proso, „ „	4 39	Telečje „ „	48
Koruza, „ „	4 39	Svinjsko „ „	45
Krompir, „ „	2 50	Kostrunovo „ „	32
Leča, „ „	12	Pišanec „ „	30
Grah, „ „	13	Golob „ „	18
Fižol, „ „	11	Seno, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	1	Slama, „ „	2 32
Mast, „ „	80	Drva trda, 4 mtr.	6 80
Špeh svež, „ „	54	„ mehka, „ „	4 40

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stauje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		arokomera v nom	toplomera po Celzija			
23	7. u. zjut.	745.4	-3.0	sl. svzh.	jasno	
	2. u. pop.	745.8	4.8	sl. vzh.	„	0.0
	9. u. zveč.	746.1	1.2	„	„	

Srednja temperatura -2.0° C., za 2.7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	169 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 45 „
Akcije avstr.-ogorske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	307 „ 10 „
Cesarski čekini	5 „ 77 „
Nemške marke	59 „ 77 1/4 „

Razpis ustanov.

(1)

Deželni zbor kranjski, trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko, zastop glavnega mesta Ljubljane in kranjska hranilnica razpisujejo več ustanov v letnem znesku po

50 gld., 60 gld., 80 gld.

za učence in učenke obrtnih strokovnih šol v Ljubljani. V posebnih slučajih moreta se jednemu prosilecu tudi dve ustanovi po 50 gld. podeliti.

Tisti, kateri se hočejo potegovati za te ustanove, morajo se s prošnjami in z ubožnim listom obrniti do c. kr. vodstva strokovnih šol ter jih tam izročiti

do 15. decembra t. l.

V Ljubljani, dne 24. nov. 1888.

C. kr. vodstvo strokovnih šol.

Neues reich illustriertes

Pracht-Lieferungswerk!

Christoph

Columbus

sein Leben und seine Entdeckungen.

Nach dem Französischen

des Grafen Kesselty de Torgues

bearbeitet von

Philipp Laicus.

Reich illustriert mit Randeinfassungen, Scenen, Landschaften, Seeftücken, Porträts und Karte.

Complet in 18 Lieferungen in 4°.

Zum Preise à 80 Pfg. = 1 fl.

Verlag von Benziger & Co.

Einsiedeln — Waldshut

(Schweiz.) (Deutschland.)

Zu beziehen durch:

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini, kakor slavnemu občinstvu izrekam svojo najtoplejšo zahvalo za doslej izkazano mi zaupanje in se priporočam tudi v bodoče za izdelovanje vseh

podobarskih in pozlatarskih del,

kot: prenovljenja altarjev, tabernakeljnov, lee, krstnih kamnov in podob. Prenavljam vsake vrste okvire, križeva pota, sv. razpela, svečnike i. t. d. Tudi na novo izgotavljam vsa ta dela v vsakem slogu prav okusno in trpežno.

V zalogi imam sv. razpela od 4' do 3', na križu in brez križa, s stolom in brez stojala, pozlačena, slikane in iz trdega lesa. Kristusi so do 2 čevlja po 2' znarazen, 4, 6, 8, 10, 12' i. t. d.

Cof za svetilnice — za spodaj in zgoraj dobé se od 80 kr. do 8 gld., krogle za vrvi pri svetilnicah in svečnikih, palice za okvire (Goldleisten), slike i. t. d.

Vsako delo izdelujem zanesljivo, dobro, in kar mogoče po nizki ceni. (5)

Franjo Toman,

podobar in pozlatar

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4, v Mayer-jevi hiši.

Št. 7886.

Razpis

(3)

službe deželnega svetovaleca pri deželnem odboru kranjskem.

S sklepom slavnega deželnega zbora kranjskega ustanovljena služba deželnega svetovaleca z letno plačo 1600 gld., z aktivitetno doklado 240 gld., s pravico do 4 petletnic po 100 gld. in do pokojnine po dotičnih za deželne uradnike obstoječih določbah od dala se bode z dném 1. januarija 1889.

Prošnjiki za to službo naj svoje prošnje z vsemi dokazili, ki jih zahteva službena pragmatika za deželne uradnike in v katerih je zlasti dokazati, da so z dobrim vspehom dovršili praktični izpit za politično službovanje ali pa za sodnijo, kakor tudi da so popolnoma zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, — predpisanim pôtom vložé najkasneje

do 31. decembra 1888

pri podpisnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dné 20. novembra 1888.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem prevzel ter z današnjim dnem odprl

kovačijo

na Marije Terezije cesti šte. 6, v Tönniesovi hiši,

katero je do sedaj oskrboval gosp. Ignacij Praprotnik.

Priporočam se slavnemu občinstvu za obilna naročila vseh v kovaški obrt spadajočih del, kot: podkovanja konj, okovanja voz itd., ter obetam, da bodem delal vsikdar po naročilu ter vsakemu hitro, vestno, pošteno in po nizki ceni postregel.

Dobiti bodo v moji zalogi s časom tudi popolno izdelani vozovi.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1888.

Franč Šiška,

kovaški mojster.

(10)

Sadjarji!

Vsled znižanja vožnih tarifov južne železnice za sveže sadje, pogajam se z večjo firmo radi kupčije več vagonov po plemenih odbranih

zimskih namiznih jabolok

in Vas uljudno vabim, da mi ponudbe z uzorci blagovoljno v kratkem doposljete.

V. H. Rohrmann, Ljubljana.

(1)

Pobotnice za izžrebane srečke kranjskih zemljiščno-odveznih obligacij

dobiti so v Katoliški Bukvarni v Ljubljani komad po jeden krajcar.

Gospodom šolskim predstojnikom
in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja
za sadjerejo in obdelava je sadnih
dreves, in sicer: drevesno sterguljo,
škarje za gosenice, ročno lopatico,
drevesno žago, sadni trgač, drevesne
škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče,
cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno
ščetko; orodja so vsa na **lepo po-
pleskani leseni plošči vrejena, po
prav nizki ceni.** (38)

Za domačo rabo!

Tkano sukno najfinejše in najmočnejše vrste, platno od
bele preje in polbeljeno platno za črevljarje in sedlarje, modro
platno, fino sivo platno, močno dvojno platno za požarne brambe,
belo platno za posteljno perilo, damast in dvojtkanino (evilih),
platen in volnat kanafas, beljeno polplatno, gorsko platno,
močno platno za vreče, kakor tudi izgotovljene vreče, platnene
robce od oksforta in širtinga, dvojtkaninske in damastne oprtače,
servijete in namizne garniture od damasta priporoča po naj-
nižjih cenah. (2)

društvo tkalcev v Vali pri
Dobruški na Češkem.

Cenilniki in obrazi na zahtevanje
zastonj in franko.

Naše platno je po katoliško-obrednih predpisih
popolnoma pripravno za **cerkveno**
in **altarno perilo.**

DR. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI.

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura
bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. —
Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma
slovenskega turistu.

Knjižica je jako elegantno, po naj-
novejšem uzorec in res krasno vezana. —
Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zar-
nikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastno-
ročni podpis. — Cena knjižici je 1 gl.,
s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI
TISKARNI“ v Ljubljani. (2)

Marijacejske kapljice za želodec,
izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanji teka,
slabosti želodeca, smrdljivi sapi iz ust,
napetji, kislem riganji, koliki, pre-
hlajenji želodeca, gorečici, kamenu,
preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji,
glavobolu (ako ima svoj izvir v že-
lodeci), želodnem krču, zaprtju, pre-
obloženji želodeca z jedili ali pijacami,
boleznih vsled glist, boleznih na vr-
nici in jetrah, ter zlati žil. — Cena
steklenici z navodom o rabi 40 kr.,
dvojni steklenici 70 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar **Karol Brady,**
Kremžir (na Moravskem).

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo.
Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi
koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo
ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka
steklenica v rudeč papir, na kojem je zgorajšnja varst-
vena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še pove-
dano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici,
da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli,
lek. Jos. Svoboda. — Postojna: lek. Fr. Baecareich,
— Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek.
Aleks. Hoblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek.
Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Crnomelj:
lek. J. Blažek. (40)

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih
posod in orodja iz čistega srebra, kiškega
srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega
naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu,
bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju po-
zlatim in posrebrim. Č. g. naročniki naj mi blago-
volé poslati iste nefrankovane (2)

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

OTOMANE,

!!gl. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj
bolj praktično,
elegantno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
tveno orodje, pre-
oblečene z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz
blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in
solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Selenburgova ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa
v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem
najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl.
in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špejaliteto: altarne
preproge.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na za-
htevanje.

Na tisoče

odrezkov in koscev
sukna

za (6)

jesensko in zimsko rabo

pošilja le proti poštenu po-
zvetju ali poprejšnji gotovini
pobijaje vsako konkurencu,
in sicer:

- 3-10 metra sukna, debelega
in močnega (za moško
obleko) gl. 4-80
- 3-10 metra sukna, debelega
in močnega, pa boljšega .. 6-25
- 3-10 metra sukna, debelega
močnega in finega .. 8-50
- 3-10 m. najfinejšega sukna .. 12-50
- 3-10 metra izborno finega
sukna .. 16-50
- 2-10 metra zimskega sukna
(za zimsko suknjo) .. 5-—
- 2-10 metra finega zimskega
sukna .. 9-—
- 1-70 metra surovega sukna
(za eno suknjo) .. 3-35
- 3-25 metra črnega sukna,
čista volna (za popolno
salonsko opravo) .. 7-75
- 3-25 metra črnega finega
sukna, čista volna (za
popolno salonsko opravo) .. 10-—

Sukno vsake vrste
ceneje ko drugod.

D. Wassertrilling,
trgovec s suknom
v Boskovcu pri Brnu.
Uzorec zastonj in franko.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz
št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 30. junija 1887	frank.	97.872.236-55
Letni dohodki premij in obresti	"	18.678.393-10
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)	"	191.108.320-84
V zadnji dvanajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb	"	58.038.225-—
	"	1.510.786.529-58

Prospekte in druga pojasnila daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

pri

Gvidu Zeschko-tu

Tržaška cesta, št. 3.

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo
skrbeti za rodbine. Naše življenje odvisno je od tolikernih slučajnosti, da ne smemo nikdar
puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši
pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu
udeleževati se njenih dobrot.

Za neznan denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale
rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje
važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl
takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani
otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

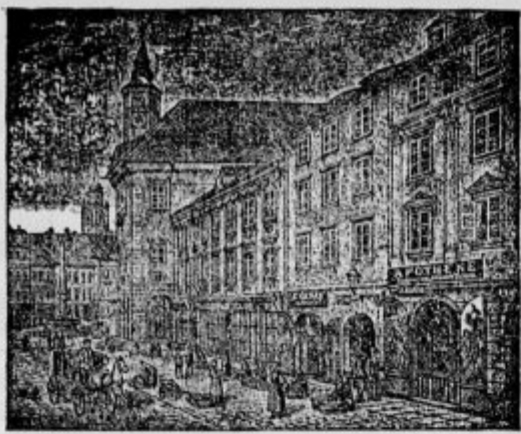
More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovaneu samemu o dogovorjenej
starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere
prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega
čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb
za 22.835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (67)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gospoške ulice 12.)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

prilporeča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornu skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična tovarna), v Gradcu (na Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy** poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlate- nleo, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vraneli, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih in vseh odpravljiva vse gúste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvlnjenju, tíšeanju od sedla in oprave, pri sušici id. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani
zraven rotovža (7)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

prilporeča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah. (96)

Čenilniki gratis in franko.

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shušala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša véda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudninskih vodá. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislil, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabivši samo 6 steklenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vspehu morem Vašo esenco le najgorkeje prilporečati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvaležnosti kot v resnici zasluženno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medljatova hiša)

prilporeča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstarke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizke cení.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Čenilnik s podobani zastonj in franko.

! Vsi stroji za kmetijstvo !
posebno za sedanjo dóbo.

Škoporeznice

po najnovejših sistemih. Izdelovanje v 30 raznih velikostih in jamčeno izvrstnih sestavah; najceneje in pod jako ugodnimi pogoji jih prodaja

IG. HELLER, Dunaj, II. Praterstrasse Nr. 78.

Obširni katalogi na zahtevanje zastonj in franko. — Na vsako vprašanje se radovoljno odgočarja.

Jamči se za najboljši material in izborro delovanje strojev.

Posredovalci se vsprejmo ter dobro plačajo, isto tako pošteni agentje. (4)

Varujte svoje konje mokrote in mraza!

Glavna zaloga prve in največje tovarne

Konjskih plaht

razpošilja svoje jako solidno in trajno izdelane težke, masivne plahte po nastopnih čudovito nizkih cenah:

Konjske plahte najboljše vrste,

190 cm. dolge, 130 cm. široke, s sivo podlago in živimi bordurami, goste in gorke, komad samó

1 gl. 50 kr.

Iste, 2 m. dolge, 1½ m. široke, komad samó gl. **1.80.**

Elegantne, žvepleno-rumene fijkarske plahte

s štirikratnimi širokimi, črno-rudečimi ali modro-rudečimi bordurami, blizo 2 metra dolge in 1½ metra široke, komad samó

2 gl. 50 kr.

Krasne, zlato-rumene double-plahte za gospodo,

ki se morejo porabiti tudi kot jako lične preproge, komad

3 gl. 50 kr.

Na stotine priznatih pisem.

Vaši uzorei so došli ter Vas prosimo sedaj, da nam pošljete 24 komadov po gl. 1.50, 12 komadov à gl. 2.50 in 17 komadov po gl. 3.50. Oskrbništvo vorderberškega rudnika.

Razpošilja se v vse kraje po pošti, železnici ali ladijah proti poštnemu povzetju ali poprej poslani gotovini. Naslov: (6)

Tovarniška zaloga konjskih plaht

A. GANS, Dunaj, III., Seidelgasse 4.

Za čas stavbe

prilporeča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki cení okova za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedeljstvo:

(39)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.